

Yttrande över remiss, betänkandet (SOU 2023:10) Tandvårdens stöd till våldsutsatta patienter

Region Västernorrland har genom Folktandvården Västernorrland tagit del av och beretts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet (SOU 2023:10) Tandvårdens stöd till våldsutsatta patienter.

Folktandvården Västernorrland tackar för en gedigen utredning i syfte att underlätta situationen för våldsutsatta patienter. Vi har noggrant bedömt förslagen i det aktuella delbetänkandet om stärkt stöd till tandvård för våldsutsatta. Först och främst vill vi betona vikten av att stärka stödet till våldsutsatta och deras tillgång till tandvård. Det är en angelägen fråga som behöver uppmärksammas och åtgärdas på ett effektivt sätt. Vi är, sett från denna utgångspunkt, positiva till flera av förslagen i delbetänkandet, särskilt de som syftar till att öka medvetenheten om våldsutsattas tandhälsa och skapa ett samarbete mellan tandvård och andra vårdinstanser.

Vår huvudsakliga oro gäller den rådande resursbristen och dess påverkan på genomförandet av de föreslagna åtgärderna. Vi bedömer att den rådande resursbristen – framför allt i form av utbildad personal – kan vara en utmaning när det gäller att genomföra dessa förslag fullt ut. Bristen på tillräckliga ekonomiska och personalmässiga resurser inom tandvården kan begränsa möjligheterna att erbjuda det stöd och den behandling som behövs för våldsutsatta. Vi ser även i detta sammanhang utmaningar i så väl utbildningsinsatser för tandvårdspersonal som upprättande av samarbete mellan tandvården och andra samhällsaktörer och ser därför gärna en nationell samordning inom detta område.

Folktandvården Västernorrland följer den politiskt beslutade prioritetsordningen för omhändertagande av patienter, vilket under rådande situation innebär att vi inte har möjlighet att kalla vuxna patienter till regelbunden undersökning, eftersom barn och akuta patienter prioriteras före och det är endast dessa grupper verksamheten i dagsläget hinner med fullt ut.

Vidare ser vi en risk att utredningen underskattat det administrativa merarbete som förslagen kommer innebära. Utredningen gör bedömningen att de tillkommande administrativa uppgifterna inte medför ytterligare kostnader för regionerna (som behöver kompenseras), eftersom det rör sig om

få ärenden. Här gör vi en annan bedömning. De nya uppgifterna kan leda till en inte obetydlig administration för kliniskt verksam personal, i form av utredningar, dokumentation och handläggning av förhandsbedömningar. Det finns en osäkerhet om antalet ärenden enligt de uppskattningar som utredningen gjort. Den utökade administrationen riskerar att tränga undan faktisk vårdtid från medborgare i behov av tandvård. Förslaget kan med andra ord leda till negativa konsekvenser och svårigheter för förvaltningen att genomföra sitt grunduppdrag.

Vi är även tveksamma – på ett principiellt plan – när det gäller att tandvården ska avgöra rimligheten i patientens berättelse och bedöma ekonomisk ersättning kring brottsutsatthet utanför rättsväsendet.

Sammanfattningsvis stöder vi ambitionen att stärka stödet till tandvård för våldsutsatta personer. Men den fortsatta beredningen av utredningens förslag bör ta hänsyn till högre kostnader för regionerna när ansvars- och finansieringsprincipen tillämpas. I annat fall riskerar förslaget att påverka den tandvård som ges till andra prioriterade grupper inom ramen för nuvarande grunduppdrag.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

Elina Backlund Arab
Ordförande

Anders Sylan
T.f. Hälso- och sjukvårdsdirektör